

ЖИТТЄДАЙНА РІКА

Внаслідок експлуатації АЕС, розташованих у басейні Дніпра, і аварії на ЧАЕС забруднено радіонуклідами понад 15000 км² площ водозбору інтенсивністю від 5 до 40 і більше кюрі на 1 га. Не слід забувати, що навіть за умов нормальної експлуатації АЕС чинять значний екологічний тиск на довкілля споживання великої кількості води, втрата її внаслідок випаровування, теплове, хімічне і радіоактивне забруднення. Регламентна експлуатація АЕС супроводжується викидом з аерозолями газів та довгоживучих радіонуклідів. Крім сумнозвісної ЧАЕС, на Дніпровський басейн впливають атомні станції Російської Федерації — Курська (р. Сейм) і Смоленська (р. Десна).

Ці чинники не тільки посилюють дискомфортність проживання українського народу, а й призводять до скорочення тривалості життя, зростання кількості алергічних, онкологічних, спадково-генетичних, серцево-судинних хвороб, патологій центральної нервової системи та ускладнення перебігу всіх без винятку незаразних та інфекційних хвороб, бо радіація руйнує імунну систему людини.

Чи є реальні шляхи виходу з тяжкої екологічної кризи, в якій перебуває Дніпровський басейн? На нашу думку, є. Вони у розробці єдиної стратегії врятування довкілля і населення даного регіону, якої на жаль, немає, як немає і науково-організаційної концепції, що дала б змогу перейти до планомірної реабілітації екосистеми Дніпробасейну.

На нашу думку, створення концепції екологічного врятування басейну Дніпра, як і всього довкілля України, має базуватися на системному (біогеографічному) підході до проблеми. Суть нашої концепції полягає у відтворенні колишніх умов існування всієї біоти Дніпра та його басейну, включаючи й людину. Вирішальними елементами концепції, зокрема, будуть: оптимізація структури енергетики промисловості і сільського господарства, пріоритет природоохоронних вимог над народногосподарським, а також поетапна ліквідація водосховищ на Дніпрі.

Валентин БАГНЮК,
кандидат біологічних наук,
Віталій ПОЛІЩУК,
доктор біологічних наук.